

Samen kennis creëren en inzichten delen

Community of Practice: Brede Welvaart

“Basis voor gebiedsgericht werken”

NATIONAAL NETWERK BREDE WELVAART

Binnen het Nationaal Netwerk Brede Welvaart bundelen zes regionale planbureaus en vier Rijksdepartementen de krachten om samen te werken aan brede welvaart in de (de)centrale beleidspraktijk.

In 2023 is het netwerk gestart met het Kennis- en Leerprogramma ‘Brede welvaart in Beleid’. Binnen het leerprogramma gaan de regiobureaus elk aan de slag met een thema. Rondom ieder thema is een Community of Practice (CoP) opgezet waar beleidsmakers en onderzoekers aan de hand van casussen samen leren over het toepassen van brede welvaart.

BASIS VOOR GEBIEDSGERICHT WERKEN

Het thema “Gebiedsgericht werken” is geïnitieerd door het HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving (HZ KCZS) en het Nationaal Netwerk Brede Welvaart. Dit thema focust o.a. op de grote transitieopgaven die in een gebied samenkomen. Hoe krijgt landelijk beleid vorm in de regio? En hoe zorgen we dat dit landelijke beleid aansluit bij wat er mogelijk is in regio's met unieke eigenschappen? De centrale vraag die hierbij gesteld wordt is: *“Welke opgaven spelen in een gebied en hoe leggen we integraal de ruimtelijke puzzel van gebiedsopgaven die samenhangend of soms ogenschijnlijk tegenstrijdig zijn?”*

Langs twee lijnen (Specifieke gebiedskenmerken en Bestuur en samenwerking) en vanuit de transitieopgaven die in een gebied spelen gaat de CoP op zoek naar antwoorden op deze centrale vraag.

08.06.2023

OP 8 JUNI 2023 VOND IN UTRECHT DE STARTBIJEEENKOMST PLAATS VAN DE CoP ‘BASIS VOOR GEBIEDSGERICHT WERKEN’

Onderin is te zien welke organisaties aan deze CoP deelnemen!

Wat hebben we gedaan?

Kennismaking

Wat verwacht je eruit te halen?

- ▶ Brede kennis over complexe vraagstukken in specifieke gebieden
- ▶ Begrip voor verschillende ‘schalen’ van beleid (ook begrip voor hoe beleid op andere schaal tot stand komt)
- ▶ ‘Kijkje in de keuken’ van verschillende organisaties
- ▶ Lokale expertise
- ▶ Handvaten om landelijke beleidsplannen concreet vorm te geven met oog voor de regio

Wat kom je brengen?

- ▶ Regio-specifieke kennis
- ▶ Uitwisseling van kennis (casus-inhoudelijk én methodologisch/werkwijzen)
- ▶ Verschillende perspectieven en invalshoeken op casussen uit regio
- ▶ Directe contacten in regio, maar ook directer contact tussen organisaties op regio en nationaal niveau

Casus Zeeuws-Vlaanderen (ZV)

ZV wil de brede welvaart in de regio versterken. Hiervoor is het noodzakelijk te groeien naar 125.000 inwoners, hiermee kunnen de voorzieningen op peil blijven. De ambities van ZV zijn daarom om een aantrekkelijk woonklimaat te creëren, kansen aan de grens te benutten, te investeren in duurzaamheid, en dit te realiseren door samenwerking en met een breed gedragen visie.

ZV heeft te maken met specifieke uitdagingen. Dit wordt bevestigd in het rapport ‘Elke Regio telt’, waarin ZV één van de onderzochte voorbeeldregio’s is. De uitdaging is o.a. dat (essentiële) voorzieningen minder worden of op grotere afstand komen te liggen, waardoor de leefbaarheid onder druk komt te staan. In het rapport wordt dit ‘de spiraal van verschraving’ genoemd. Uit het rapport blijkt dat het Rijk onvoldoende oog heeft voor de gevolgen van haar beleid in de regio.

Er zijn ook kansen in ZV: door fysieke ligging is er sterke verbondenheid met België, waar gebruik gemaakt wordt van faciliteiten (zorg, onderwijs) en waar grote steden in de nabijheid zijn. ZV biedt ruimte voor groei. Ook de rust, ruimte, sterke industrie en toerisme bieden kansen voor de regio.

Hoe kunnen landelijk en regionaal beleid bijdragen aan de brede welvaart, met oog voor de specifieke kansen en uitdagingen in de regio?

Casus Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) kijkt het Rijk samen met de regio’s wat er nodig is voor een gezonde natuur, schoon water en een gezonde lucht alsook naar de sociaaleconomische effecten aan de hand van brede welvaartsindicatoren. In dit kader moet er ook gekeken worden naar de lange termijn effecten van beoogde gebiedsmaatregelen.

Iedere Provincie moet voor 1 juli 2023 een gebiedsprogramma (PPLG) aanleveren. Het gebiedsprogramma geeft op hoofdlijnen een passende, gebiedsgerichte uitwerking per provincie van de indicatieve regionale doelen van het NPLG.

Eén van de onderdelen van de gebiedsprogramma’s is een analyse van de verwachte sociaaleconomische effecten van gebiedsmaatregelen op korte middellange en lange termijn.

Op welke manier dragen de Provinciale gebiedsprogramma’s bij en doen ze geen afbreuk aan de brede welvaart in de regio?

Wat hebben we geleerd?

- ✓ Faciliteiten in grensregio's bieden kansen, maar kansen over de grens zijn geen substituuat voor 'eigen' voorzieningen en mogelijkheden.
- ✓ Het verantwoorden en integreren van investeringen in regio's in nationaal beleid is van belang, maar blijkt in praktijk lastig.
- ✓ Het creëren en behouden van wederzijds begrip tussen regio en rijk (of andere overheid) is essentieel in het succesvol vormgeven en uitwerken van gebiedsgericht beleid.
- ✓ Er is niet 'één' platteland; daardoor is gebiedsgericht in iedere regio maatwerk. Dit is wel een uitdaging, omdat maatwerk niet bij elke maatregel of beslissingen even goed mogelijk is.
- ✓ Gebiedsgericht werken is niet optioneel, maar essentieel voor succes van overkoepelend beleid.
- ✓ Risico van gebiedsgericht werken: te gedetailleerd en te gefragmenteerd te werk gaan.
- ✓ Kunst is om generiek/landelijk beleid niet alleen geschikt te maken voor regionale implementatie, maar ook om generiek beleid met regionaal beleid te combineren.

DEELNEMERS

 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	 Planbureau voor de Leefomgeving	 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
				
